

KAPITOLA

6

LISA

VĚDĚL JSEM, že v takových chvílích tady pro ni zkrátka musím být. Ona se na mě taky nevykašlala, když jsem potřeboval pomoc. Pravda, byla to naprosto jiná situace. V porovnání s dneškem jsme spolu zatím řešili prkotiny. A hlavně nikdy nešlo o život – jako dnes. Na tom nesejde, udělala toho pro mě tolik a do konce života jí to nezapomenu. Už nějakou chvíli jsem tušil, že brzy přijde doba, kdy bude potřebovat psychicky podpořit. Nečekal jsem ovšem, že věci naberou tak rychlý spád. Někdy začátkem letních prázdnin mi přichází dlouho obávaná SMS. Na nic nečekám a vyřáším, adresu nepotřebuji, přesně vím, kam jedu. Za pár minut jsem na místě, parkuju a jsem čím dál nervóznější. Ačkoliv jsem tudy mnohokrát projížděl, nikdy jsem si neuvědomil, jak jsou ty budovy velké. Není divu, je to přece Cedars Sinai – druhá nejlepší nemocnice na Západním pobřeží. Na recepci mi poradili, že mám jít do pátého patra. Vystoupím z výtahu, projdu asi tři chodby a jsem na místě.

Vcházím na oddělení. Postupuji chodbou už přímo na oddělení a mám fakt špatný pocit. Občas nakukuji do pootevřených dveří jednotlivých místností, zčásti ze zvědavosti a zčásti proto, že nevím, kde přesně leží. Najednou na dveřích po mé levici poznávám jméno. Chci vejít dovnitř, už skoro klepu, ale v ten okamžik se dveře pomalu otevírají. Ustoupím o krok a poznávám tvář. Jsem rád, že je tady přede mnou, trochu jsem doufal, že mi řekne něco pozitivního. Bohužel, její výraz tváře vypadal přesně tak, jak jsem předpokládal. Když mě uviděla, obejmula mě a řekla, co jsme tak nějak oba věděli. „Doktor mi říkal, že asi tak měsíc, mámě jsem to ještě neřekla.“ Nevěděl jsem, jak na to reagovat. V této situaci asi platí mlčeti zlato. Věděla, že je mi to líto a rád bych něco poznamenal, ale že zkrátka nevím co. Zeptal jsem se, zda ji mohu vidět. Pochopitelně jsem věděl, že mohu, ale ze slušnosti... Vstupuji do pokoje – máma stojí hned u dveří. Obejmu ji a postupuji dále do pokoje až k posteli. Na posteli leží její prvorozená dcera. Pamatuji si, že ještě před pár lety byla silnou, zdravou ženou. Teď tady leží, bezmocně, odporná rakovina ji sžírá zažíva. Druhá z dcer je má nejlepší kamarádka. Člověk se zlatým srdcem, bez něhož bych první dva roky v USA nepřežil. A to myslím vážně. Její jméno je Larissa – a občas mám pocit, že jsem se měl do Spojených států vydat jen proto, abych ji mohl potkat. Přinesla toho do mého života tolik. Larissa a její máma tady pro mě vždy byly, proto mi tak vadí

pozorovat, jakou bolest musí samy teď snášet při pohledu na sestru a dceru, které již není pomoci. Protože nebydlím daleko od nemocnice, začal jsem sem docházet několikrát za týden. Vždy mě ráda viděla, protože si mě pamatovala z doby před šesti lety, kdy jsem se v LA pouze hledal. A teď, po šesti letech, byla nadšená tím, jak jsem se v její zemi dokázal realizovat, byla na mě hrdá a já měl radost, že ji mohu alespoň na chvíli přivést na jiné myšlenky. Pokud přišla na návštěvu ve stejnou dobu i Larissa (Lisa), všichni jsme si povídali. Také o tom, jak celý tento příběh vlastně začal...

Přijel jsem tehdy z Venice Beach unavený, ale extrémně šťastný. Dnes se mi ozvali první dva klienti, kteří se mnou chtějí cvičit. Jinými slovy – našel jsem si práci. Večere se mi připravovala o mnoho lépe než obvykle. Zdaleka ale nebyl všem překvapením konec. Dostal jsem nový e-mail, myslel jsem si, že jde o spam, ale ono ne. Byla to další odpověď na můj tréninkový inzerát. Nemohl jsem tomu uvěřit a okamžitě jsem odepsal. Odpovědi se mi dostalo už za pár minut. „Jmenuji se Lisa, nejsem už nejmladší, měla jsem zraněný kotník a potřebuju zase začít cvičit – mohl bys přijet do Monterey Parku?“ Okamžitě bez přemýšlení souhlasím. Ačkoliv vůbec nevím, kde je Monterey Park. Záleží na tom? V mé situaci ne. Byl jsem rozhodnutý s ní trénovat i za deset dolarů a klidně i na druhé straně města. Vůbec jsem si neuvědomoval, jaká vzdálenost to je. Naštěstí se Lisa zeptala, kde se nacházím, odpověděl jsem, že v North Hollywoodu. Zareagovala s tím, že kousek od North Hollywoodu ještě nedávno bydlela a pořád sem jezdí pro poštu. Mohla by tedy v tyto dny přijet až ke mně a já bych nemusel za ní. Byla to pro mě vítězná situace – proto jsem kývnul i na extrémně nízkou cenu. Lisa neměla moc peněz, a tak mi dala za pět lekcí jen padesát dolarů. A to až po jejich skončení. V mé situaci to byla jediná cesta. A navíc jsem už brzy přišel na to, že opravdové přátelství a pomoc v nesnázích mají hodnotu, kterou nedokážou peníze vyjádřit. První trénink jsme si dohodli v North Hollywood Parku. Že je Lisa neřízená střela, jsem poznal po pár minutách. Lámanou angličtinou jsem jí vysvětlil, co a jak má cvičit. V pauzách jsme se bavili o tom, kdo vlastně jsme. Vyprávěla mi svůj příběh a já jí zase svůj. Viděl jsem v jejích očích skutečný zájem, ne onen předstíraný jako u většiny lidí. V té době jsem byl v USA necelé tři měsíce a neměl jsem žádné skutečné přátele. O to víc mě její zájem potěšil.

Ačkoliv jsem našel způsob, jak si vydělat peníze, čelil jsem tehdy další velké krizi. Hrozilo mi, že zůstanu na ulici – opět se jedná o obsáhlou story, kterou vysvětlím jen okrajově: Stal jsem se přítěží pro člověka, jenž mi volný pokoj pronajímal. Nebyl totiž vlastníkem bytu, jak mi tvrdil, ale sám byl pouze nájemníkem a byt přepronajímal dále. To se ovšem majiteli nelíbilo a dal mi 48 hodin, abych si něco našel. Došlo k tomu před třetím tréninkem s Lisou. Trénink je možná silné slovo, protože její zdravotní dispozice jí nedovolovaly nic víc než procházku, buď po horách, nebo v parku, případně ještě nějaký strečink či jiné poměrně jednoduché pohyby. Ovšem pro člověka, který nějakou dobu nedělal nic, je i tento druh pohybu vyloženě zázrak. Nevěděl jsem, zda se jí mohu se svou situací svěřit, ale byl jsem zoufalý. Neměl jsem počítač, takže i na hledání nového ubytování přes *Craigslíst* zbýval jen můj maličký mobilek s 2,8" displejem a připojení na wifi u McDonaldu. I tak se mi ubytování podařilo najít. Nebylo to sice nic moc (upřímně: bylo to strašné), ale nevadilo mi to. Neměl jsem na výběr. Na třetím tréninku jsem se Lise svěřil, nevěděl jsem, jak situaci jinak řešit. Lisa mi popsala, jak tady fungují pronájmy, respektive kolik peněz je legální dát někomu dopředu, a také se nabídla, že mi převezve všechny věci. Vnitřně jsem jásal. Toto byl zlomový moment. Tak jako ještě mnohokrát v budoucnu dokázala, že je na mé straně a že se ke mně neotočí zády. A já k ní také ne. Hned po skončení lekce mi pomohla převzít věci na nové místo. Neměl jsem toho moc, jeden kufr a pár dalších blbostí. Ale transportovat to v LA bez auta, to by mi dalo zabrat. Po dokončení všech pěti lekcí mi dala slíbené peníze a já si je vzal bez přemýšlení – potřeboval jsem je. Když jsem si večer celou situaci rekapituloval, nedalo mi to a musel jsem jí napsat a znovu poděkovat za to, co pro mě udělala. Řekl jsem, že odteď ji budu trénovat zadarmo a žádné peníze už nechci. Byla dojatá a začala na tréninky jezdit prakticky co druhý den. A z výsledků byla nadšená. Já byl šťastný, že jsem konečně poznal za mořem přátelství a důvěru, která se každým dnem utvrzovala.

Lisa mi pomáhala s překlady, s nimiž jsem si nevěděl rady, případně za mě odpovídala na e-maily některým novým klientům. Má mluvená angličtina byla vždy lepší než psaná, a proto mi před odesláním text kontrolovala. Díky tomu se má angličtina rapidně zlepšila. Obzvláště vtipné byly situace, kdy jsem musel někam zavolat.

Byl jsem samozřejmě vystresovaný z toho, že nebudu rozumět nebo nebudu schopen zareagovat. V těchto případech, zejména během mého prvního roku v USA, Lisa volala místo mě. Dost často to bylo do banky nebo na imigrační úřad či některým novým klientům. To je možná taky něco, co spousta lidí neví: Prakticky ve všech případech, kdy zde něco řešíte přes telefon, může vaším jménem volat někdo jiný. Stačí, pokud potvrdíte, že sedíte hned vedle něj, a sdělíte svou totožnost. Této možnosti jsem hojně využíval (první dva roky) zejména při komunikaci s bankou.

Lisa pro mě byla v USA něco jako druhá máma. Prakticky vše potřebné pro zvládnutí života zde mě naučila. Ukázala mi detailně okolí, provedla po obchodech a poradila, kde a co můžu sehnat. Navedla mě na dobré železářství, cykloobchod, kvalitní potraviny – prostě vše. Když jsem poprvé potřeboval prodloužit své vízum, veškeré dokumenty jsme vyplňovali spolu v Chipotle při obědě, který zaplatila ze své již téměř vyčerpané kreditní karty – to jsem ovšem v té době nevěděl. Kdykoliv teď jdu do toho stejného Chipotle a vzpomenu si na ten den, cítím se jako prezident zeměkoule. V červnu jsem byl pozvaný na *Battle of the Bars* – soutěž v kalistenice (cvičení s vlastní vahou) – do San Francisca. Lisa nezklamala a poslala se mnou svého

synovce Bryana, který měl tak nějak dohlížet na to, abych se v tom šíleném městě neztratil. Všechno dopadlo na výbornou, a to včetně návštěvy dnes už neexistující české restaurace Prague. České čepované pivo Bryanovi chutnalo – to mě nepřekvapilo. Tímto způsobem jsem začal postupně poznávat větší část jejího příbuzenstva. Najednou se člověk dostal do cizí americké rodiny, která jej přijala.

Lisa jako věřící patriotka, držitelka zbraní, milovnice svobody a všeho amerického mi ukázala, o čem jsou velké americké svátky a významné dny. V jejím rodném kruhu jsem zažil Dny nezávislosti a Dny díkuvzdání. Zejména prvních pár let se opravdu snažila, abych nikdy nebyl sám, a její rodina mě přijala mezi sebe. Díky tomu jsem měl možnost poznat i její mámu Marii. Skvělá žena, narozená v době, kdy Spojené státy drtily důsledky Velké hospodářské krize a v Německu se dostal k moci Adolf Hitler – psal se rok 1933. Pokaždé, když jsem měl možnost si s ní popovídat, chtěl jsem slyšet vyprávění o tom, jaký byl život dříve. Je to přece vše tak dávno. K mému štěstí jsem zjistil, že paměť jí stále dobře slouží a její angličtina je „někde jinde“. Celý život ji vyučovala na střední škole, mluví zcela jinak než mí přátelé. Nikdy od ní neuslyšíte nadávku a způsob jejího vyjadřování by se dal přirovnat

k češtině, kterou znáte z prvorepublikových filmů. Dokážu si s ní povídat hodiny a vždy je o čem. Můj zájem ji těšil – tito lidé rádi vzpomínají a často nemají komu své zkušenosti sdělovat. Člověk pochopí, jak tvrdá Amerika v té době byla a v jaké opravdové iluzi žijeme dnes. V současnosti nám třeba ani nedochází, že mimo velká města se nacházíme uprostřed neosídlené divočiny, a pokud by nás do ní někdo vypustil, absolutně bychom nedokázali přežít. Náš svět je definován přístupem k elektřině, je to svět, kde máme rychlou wifi a jsme v kontaktu s kamarády, kdykoliv se nám zachce. V době jejího mládí byla Amerika (stejně jako Evropa) jiným místem. Dětská práce byla normální, ženám nebyla přiznána určitá práva a co jste si nevydřeli poctivou prací, to jste neměli. Neexistovala prakticky žádná státní podpora. A nikdo neřešil lajky na Instagramu, nýbrž to, zda má jeho rodina jídlo na stole.

